

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår ref: Fs1918/vae
Deres ref: 19/2054-1
Oslo, 23.05.2019

Høringssvar – Forordning av fri flyt av andre opplysninger enn personopplysninger i EU (FFD-forordningen)

Regnskap Norge viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høringsbrev av 12. april 2019 vedrørende innlemmelse av FFD-forordningen i EØS-avtalen, samt behovet for regelverksendringer som er nødvendige for å gjennomføre forordningen i norsk lov. Saken er behandlet i Regnskap Norges fagutvalg.

I takt med den teknologiske utviklingen vil de bokføringspliktige i stadig større grad ha behov for regler som tillater oppbevaring av regnskapsmateriale utenfor Norge og Norden. Tilsvarende gjelder for regnskapsføreres oppdragsdokumentasjon. Regnskap Norge er derfor positive med tanke på innlemmelsen av FFD-forordningen i EØS-avtalen, samt behovet for regelverksendringer for å kunne gjennomføre forordningen i norsk lov.

Forordningen vil imidlertid ikke løse hele problemet, da spørsmålet er like aktuelt i forhold til oppbevaring i land utenfor EU. Dette er en sak vi har reist tidligere. I den anledning vises til brev 15. september 2015 til Finansdepartementet, med begrunnelse og anmodning om å erstatte kravet om oppbevaringssted med krav om at regnskapsmaterialet må være tilgjengelig i Norge. Brevet er vedlagt.

Når det gjelder forslaget til endringer i regelverk som blir påvirket av forordningen, bl.a. bokføringsloven med tilhørende forskrift imøteser Regnskap Norge at dette sendes på høring så snart som mulig. Som nevnt er Regnskap Norge av den oppfatning at man i bokføringsloven med tilhørende forskrift bør oppheve kravet til oppbevaringssted i sin helhet, og kun sette krav til tilgjengelighet uansett hvor serveren med det elektroniske materiale befinner seg. Når det gjelder regnskapsførerloven og oppbevaring av oppdragsdokumentasjon bør det presiseres i en oppdatert lov at loven stiller krav til tilgjengelighet, ikke oppbevaringssted.

Med vennlig hilsen,
Regnskap Norge

Christine Lundberg Larsen
Adm.dir.

Vibeke Aasen Eiksrud
Seniorrådgiver / jurist

Vedlegg:

Brev 15. september 2015 til Finansdepartementet om oppbevaringssted for regnskapsmateriale

Finansdepartementet
E-post: postmottak@fin.dep.no

Oslo, 15. september 2015

Oppbevaringssted for regnskapsmateriale

Regnskap Norge ber om en fornyet vurdering av gjeldende regelverk vedrørende oppbevaringssted for regnskapsmateriale. Dette er foranlediget av den teknologiske utviklingen på regnskapsområdet, ønske om forenklinger for næringslivet og internasjonal utvikling.

Slik reglene om oppbevaringssted er i dag, er de i praksis ikke compatible med den teknologiske situasjonen. Vi oppfordrer til at Norge snarlig følger Danmarks eksempel, som nylig gjorde reglene mer tilpasset utviklingen.

Gjeldende regelverk

Det følger av bokføringsloven § 13 annet ledd første og annet punktum at oppbevaringspliktig regnskapsmateriale skal oppbevares i Norge. Ved elektronisk oppbevaring gjelder kravet for oppbevaringsmediets fysiske plassering. Det er ikke tilstrekkelig med elektronisk tilgjengelighet gjennom terminal eller lignende i Norge, til regnskapsmateriale som fysisk befinner seg på et oppbevaringsmedium i utlandet.

Departementet kan etter bokføringsloven § 13 femte ledd annet punktum i forskrift eller ved enkeltvedtak gjøre unntak fra bestemmelsene om oppbevaringssted. Et unntak er gitt i bokføringsloven § 7-5 og forskrift 03.06.10 nr. 759 om oppbevaring av regnskapsmateriale i EØS. Under visse forutsetninger tillates oppbevaring av elektronisk regnskapsmateriale i Danmark, Finland, Island eller Sverige.

Regnskapsmateriale på papir må alltid oppbevares i Norge, dersom ikke et av unntakene i bokføringsforskriften § 7-4 annet og tredje ledd vedrørende utenlandske foretak kommer til anvendelse.

Endring i dansk bokføringslov

Ved lov 27.01.15 nr. 55 endret Erhvervs- og Vækstministeriet i Danmark bokføringsloven, slik at det fra 10.03.15 under nærmere forutsetninger tillates elektronisk oppbevaring av regnskapsmateriale i utlandet. De grunnene som gis for endringen gjelder på samme måte for norske bokføringspliktige, jf. Lovforslag nr. L 51 (Folketinget 2014-15) 05.11.14:

- Oppbevaringsreglene gjøres mer tidsriktige i lys av den digitale utviklingen, herunder fremveksten av skyløsninger for regnskapsføring og oppbevaring.
- Det skapes administrative og økonomiske lettelser for virksomhetene, som får anledning til å effektivisere sine regnskapsprosesser på de måter som moderne teknologi gir muligheter for.

Erhvervs- og Vækstministeriet i Danmark ser motargumentene mot å tillatte oppbevaring i utlandet, men skriver om dette:

«I forbindelse med opbevaring af regnskabsmateriale i andre lande end de nordiske må det på den ene side konstateres, at det er erfaringen, at materialet kan være vanskeligere at tilvejebringe, end hvis det opbevares i Danmark. På den anden side bør man tilgodese det altovervejende flertal af virksomheder,

som gjerne vil overholde lovgivningen, og for hvem det kan være en administrativ og økonomisk fordel at oppbevare elektronisk regnskapsmateriale i utlandet.»

Oppbevaring av regnskapsmateriale på papir tillates etter dansk rett i Finland, Island, Norge eller Sverige. Om dette skriver Erhvervs- og Vækstministeriet at det ikke skilles mellom elektronisk oppbevaring og oppbevaring på papir, fordi særlige samarbeidsavtaler mellom de nordiske landene gjør at det er enkelt å få adgang til regnskapsmateriale som oppbevares i disse landene.

Teknologisk utvikling

Dagens krav i den norske bokføringsloven ser ut til å bygge på en forutsetning om lokal lagring av elektronisk regnskapsmateriale, på egne identifiserbare og avgrensede oppbevaringsmedier (servere) for hver bokføringspliktig virksomhet. Slik lagring gir mulighet for å gjøre beslag i det fysiske oppbevaringsmediet, og dermed sikre seg den bokføringspliktiges elektroniske regnskapsdata og regnskapsmateriale. Med de teknologiske løsninger som i stor grad benyttes i dag, kan dette ikke lenger legges til grunn. Også ved oppbevaring i Norge benyttes ofte tjenesteleverandører med serverparker, hvor regnskapsmaterialet for mange kunder oppbevares samlet på virtuelle servere. Det er dermed ofte vanskelig eller umulig å identifisere det fysiske oppbevaringsmediet som inneholder regnskapsmaterialet for en konkret bokføringspliktig virksomhet. Beslag i tradisjonell forstand lar seg derfor ikke gjennomføre, uten å samtidig ta med seg også mange andre bokføringspliktiges regnskapsdata og regnskapsmateriale. I stedet er det muligheten for gjenfinning og elektronisk tilgjengelighet som er avgjørende ved etterkontroll. Dette vil gjelde på samme måte ved oppbevaring i utlandet, slik Danmark nå tillater.

Denne problemstillingen er også omtalt i rapporten «Kartlegging av hindringer i regelverk for bruk av skytjenester», utarbeidet av en interdepartemental arbeidsgruppe etablert av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Ifølge arbeidsgruppen er de viktigste juridiske hindrene for bruk av skytjenester å finne i arkivloven og bokføringsloven med forskrifter.

Behov for ny vurdering av bokføringslovens regler om oppbevaringssted

De samme forhold som i Danmark, gjør seg gjeldende også i Norge. For å på en effektiv måte kunne ta i bruk ny teknologi, og realisere de effektivitetsgevinster som ligger i dette, må reglene om oppbevaringssted for regnskapsmateriale endres. Elektronisk oppbevaring i utlandet bør kunne tillates, under forutsetninger blant annet om tilgjengelighet for offentlige kontrollmyndigheter i Norge.

Oppbevaring av regnskapsmateriale på papir bør kunne tillates i land vi har særlig godt samarbeid med, typisk Danmark, Finland, Island eller Sverige. Dette gir muligheter for effektiv organisering av regnskapsfunksjoner i konserner mv., mens samarbeidsavtaler gjør at offentlige myndigheters kontrollbehov ivaretas.

Ta gjerne kontakt dersom dere ønsker vårt bidrag for å belyse og/eller drøfte saken nærmere.

Med vennlig hilsen
Regnskap Norge

Hanne Opsahl
Leder fag

Jan Terje Kaaby
Fagansvarlig regnskap

Kopi: Nærings- og Fiskeridepartementet v/ Hans-Jørgen Blomseth
Kommunal- og moderniseringsdepartementet v/ Jan Tore Sanner